

Themabijeenkomst 'Jeugd' 7 februari 2019

Een kansrijke start voor iedere Utrechtse wereldburger

Thema: 'De eerste duizend dagen'

Vorbereid met Paul Janssen (Samen Veilig), Matthijs Riemens (Lokalis), Caroline Sarolea (Al Amal) en Guusta van der Zwaart (de TussenVoorziening).

Voor de bijeenkomst over jeugd hebben we jullie **bestuurlijke ervaring en kennis van de Utrechtse context** hard nodig! Dus: ook als je op het eerste oog geen directe relatie hebt met het onderwerp 'Jeugd', willen we heel graag dat je erbij bent. In dit thema komen alle elementen samen van de beweging die we als Bestuurstafel leden willen maken (zie tabel 1).

Het gaat over zeer jonge kinderen in hun context en hun prioriteiten, over preventie, gezondheid en vitaliteit. We hebben het hier over 'grenzenwerk' in de zuiverste zin en over bewezen kennis met elkaar in de praktijk (laten) brengen. Het gaat over een kansrijke start en, zelfs als het heel ingewikkeld is, kinderen zoveel mogelijk thuis in de eigen context een goede plek kunnen bieden. Daarbij horen op-maat-oplossingen, denkend vanuit de context, het gezin en het netwerk.

Het voorbereidende team heeft gekozen voor een zeer actueel thema: **De eerste duizend dagen -een kansrijke start**. Juist bij kwetsbare mensen gaat dit niet altijd goed, maar ook voor anderen blijkt dit niet gemakkelijk. Daar ligt een grote kans die niemand alleen kan realiseren. Dit nieuwe programma wordt zowel vanuit het ministerie van VWS als de gemeente geïnitieerd. Een thema dat we willen omarmen. Veel partijen hebben hierin een belangrijke rol: ouders, huisartsen, verloskundigen, ziekenhuizen, medisch specialisten, VG-instellingen, wijkteams, gemeente, vrijwilligers. Alleen als zij écht in verbinding zijn, kunnen ze meerwaarde bieden. Maar: hoe pakken we dat samen aan?!

Van vooral	Naar meer
Ieder bedenkt zijn eigen oplossingen	Leren van elkaar en van best practices
Het instituut en de professie/ professional zijn leidend	De burger en zijn individuele vraag, behoeften en prioriteiten zijn leidend
Ziekte/kwetsbaarheid als startpunt en patiënt/cliënt die dit ondergaat	Aandacht voor bevorderen van gezondheid en vitaliteit en een actieve burger
Focus op instituut, zijn belangen en grenzen	Focus op 'grenzenwerk' en verbinding, uitgaande van vragen van burgers
Generieke oplossingen voor burgers, evidence based	Generieke bewezen oplossingen personaliseren op basis van persoonlijke behoeftes

Tabel 1: Beweging van de Bestuurstafel

Op 7 februari schetsen we de context van jeugdzorg in Utrecht waarom die eerste duizend dagen zo belangrijk zijn. We willen ook de doelstelling die we hiervoor geformuleerd hebben centraal stellen. En we willen dan met jullie (allemaal!) in gesprek over jullie lessen in dit type complexe context voor een thema dat maatschappelijk zeer relevant is. Kortom: alle bestuurlijke kennis en ervaring is meer dan welkom.

Programma 7 februari 2019

17.00-uur Welkom en 'Utrechtse zaken'

- Utrechtse ontwikkelingen (door leden)
- toelichting op het 4D-model door Carin de Kok en Peter de Visser
- overige mededelingen

17.45 uur Inleiding over het jeugdveld door Matthijs Riemens

- wat maakt het jeugdveld in Utrecht bijzonder?
- ontwikkelingen
- het belang van de eerste duizend dagen

18.05 uur Introductie op het thema 'De eerste duizend dagen' door Caroline Sarolea

Wat willen we bereiken met het programma 'De eerste duizend dagen'? Doelstelling in de vorm van een statement.

18.15 uur Cliënt en hulpverlener aan het woord

Interview/presentatie van hulpverlener met cliënt over de problematiek

18.40 uur Kernvragen voor de discussie; we doen een beroep op jullie bestuurlijk vermogen en jullie kennis van Utrecht, aangescherpt door Paul Janssen

18.45 uur In gesprek in groepen (max 7 personen inclusief lid voorbereidingsteam) over kernvragen

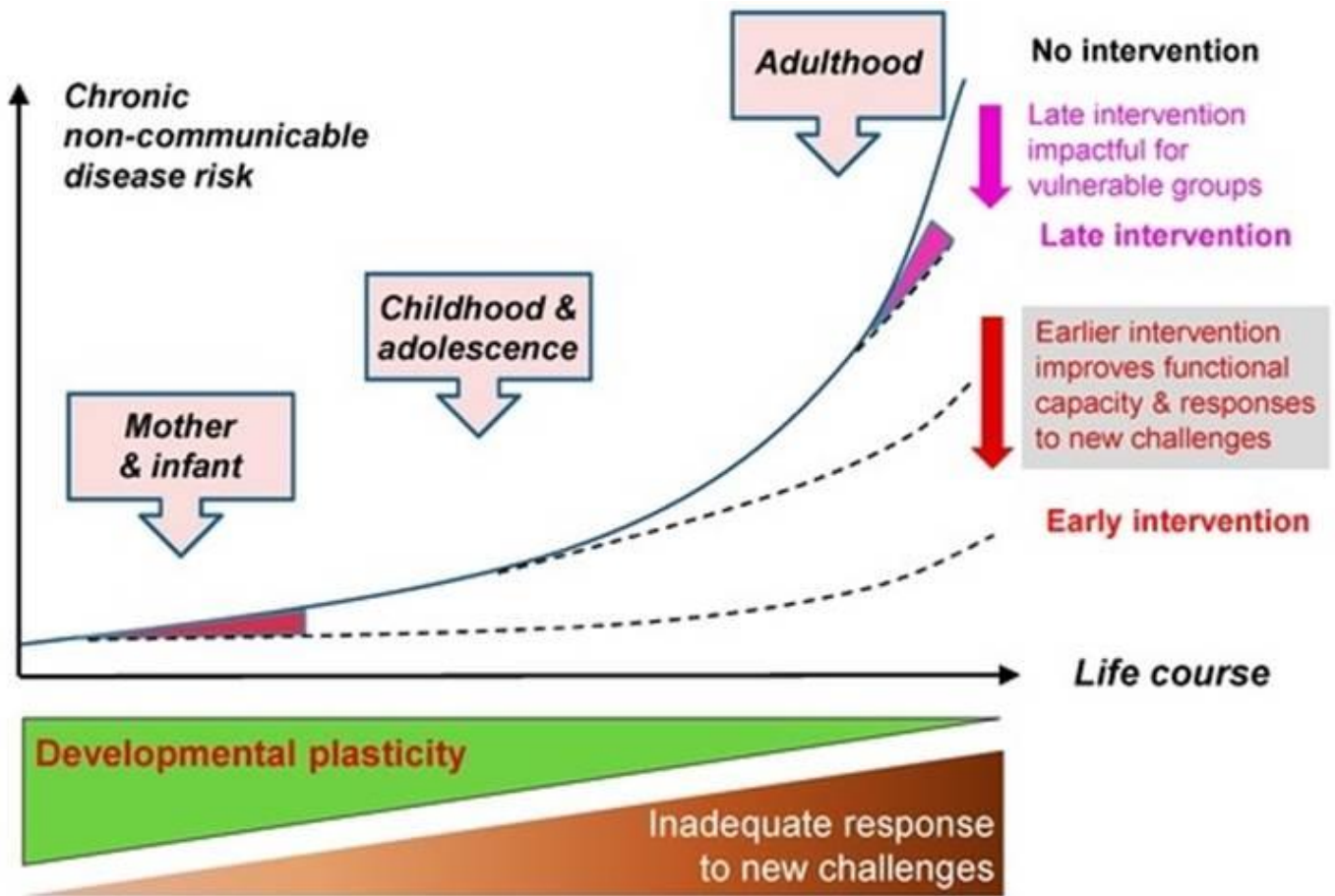
19.40 uur Terugkoppeling uit de groepen

- Korte terugkoppeling gesprek over kernvragen en advies
- Terugkoppeling/reflectie door initiatiefnemers
- Vraag aan leden bestuurstafel: wil/kun je bijdragen?

20.00 uur Afsluiting

Bijlagen:

1. infographic ter illustratie van het thema
2. samenvatting relevante hoofdstukken uit [Actieprogramma Kansrijke Start](#) (ministerie VWS)

Figuur 2. Timing on interventions and effect and on disease risk. *Hanson, M.A.; Gluckman, P.D. Early developmental conditioning of later health and disease: Physiology or pathophysiology? *Physiol. Rev.* 2014, 94, 1027–1076. [CrossRef] [PubMed]*

Uit het actieprogramma een '[Kansrijke start](#)' (min VWS)

Bijlage 2

Waarom een actieprogramma een kansrijke start (de eerste 1000 dagen)

Ieder kind verdient de best mogelijke start van zijn of haar leven en een optimale kans op een goede toekomst. De eerste 1000 dagen van een kind zijn cruciaal voor een goede start. De gezondheid van een kind voor, tijdens en na de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller te zijn van problemen – zowel fysiek als mentaal - op latere leeftijd. Er is al veel geïnvesteerd om de babysterfte in Nederland omlaag te brengen. Gelukkig gaat het met de meeste baby's dan ook goed bij de geboorte. Maar sommigen hebben een valse start, doordat zij te vroeg geboren worden, te weinig wegen bij de geboorte of beiden. Een baby die tijdens de eerste 1000 dagen van het leven blootstaat aan stress, rook, slechte voeding, mishandeling of andere risicofactoren, begint met een achterstand aan zijn of haar leven. Deze factoren zorgen ervoor dat kinderen zich op fysiek, mentaal en sociaal gebied minder goed kunnen ontwikkelen. Die eerste 1000 dagen beginnen al in de buik. Voor de gezondheid en ontwikkeling van een kind zou het niet uit mogen maken waar zijn of haar wieg staat. De gezondheid van baby's rondom de geboorte is dan ook een belangrijke opgave voor ons allemaal: ouders, samenleving, professionals en overheid. We gaan daarom met dit actieprogramma investeren in een kansrijke start voor zoveel mogelijk kinderen. Een goede start begint al voor de geboorte, zelfs nog voor de conceptie en de zwangerschap.

Rijk, gemeenten, geboorte- en jeugdgezondheidszorg, volwassen-ggz, welzijnswerk en wijkteams kunnen hier het verschil maken. Zij zijn de aangewezen partijen om het belang van de eerste 1000 dagen uit te dragen en hier actief op in te zetten. We roepen gemeenten en alle professionals in het sociale en medische domein op om hun bijdrage te leveren. In dit actieprogramma lichten we toe waarom een kansrijke start zo belangrijk is, welke acties we gaan ondernemen om meer kinderen een kansrijke start te geven en hoe we dat gaan meten. Het doel: meer kinderen een kansrijke start geven

Doelen van een kansrijke start (de eerste 1000 dagen)

Dit actieprogramma heeft tot doel om meer kinderen een kansrijke start te geven. In Nederland heeft 14% van de kinderen een valse start bij de geboorte. Door deze valse start krijgen kinderen later vaker groei- en (psychische) ontwikkelingsproblemen, suikerziekte, hart- en vaatziekten en overgewicht en komen ze veel vaker in aanraking met jeugdhulp. Om ervoor te zorgen dat meer kinderen een kansrijke start krijgen, willen wij dat er:

- 1. Meer kwetsbare ouders goed voorbereid met hun zwangerschap starten.*
- 2. Ongeplande en onbedoelde zwangerschappen in kwetsbare gezinnen voorkomen.*
- 3. Beter problemen (ook niet-medische) worden gesignaleerd bij (aanstaande) kwetsbare gezinnen.*
- 4. Meer aanstaande kwetsbare ouders eerder de juiste hulp krijgen.*
- 5. Meer kwetsbare ouders toegerust zijn voor het ouderschap en de opvoeding.*
- 6. Minder baby's en jonge kinderen uit huis of onder toezicht worden geplaatst.*

Het actieprogramma Kansrijke Start richt zich op kinderen in de eerste 1000 dagen van hun leven, met name kinderen die geboren worden in een kwetsbare situatie.